

Somsen

HORIZON

Jaargang 22, Nummer 33, Juli 2019

- Bericht van de Voorzitter
- Uitnodiging SomsenDag, Zaterdag 7 september 2019
- Sterke vrouwen van de Somsen-familie
- Hedda Somsen [2848] en Ed Rice Jr. [3843] een half jaar samen in het Lab
- Een boek voor buurtschap Holterhoek in Eibergen
- Aaltense muziek in een aardappelschuur
- Harry Somsen Actief
- Quinten Somsen [1780] in de geschiedenis
- Ben Somsen [438] vertelt over zijn vader
- Op een mooie SomsenDag
- Jaarverslag Somsen Stichting

Jo Hunse-Somsen [63], kijk verder om haar verhaal te lezen: 'Sterke vrouwen van de Somsen-familie'

Chairman and Treasurer

Oscar Somsen [2040]

Anemoonstraat 67

1541 AV Koog aan de Zaan

Phone: 075-6415312

E-mail: info@somsen.org

IBAN: NL 97 INGB 0007 9098 85

BIC: INGBNL2A

t.n.v. Somsen Stichting Koog a/d Zaan

Secretariaat

Berto Somsen [423]

Burg. Wilhelmweg 27

7151 AA Eibergen

Phone: 0545-476 272

E-mail: bc.somsen@kpnmail.nl

Bestuurslid

Adrie van Dijk [185]

Isabellagang 26

2719 AS Zoetermeer

Phone: 079-3427049

E-mail: adrie77@casema.nl

Bankzaken USA

Stephen D. Somsen [2459]

47231 East Fir Street

P.O. Box 526

Darrington, WA. 98241 USA

Phone: 425 87 98 592

E-mail: ssomsen@aol.com

Contact

E-mail: info@somsen.org

Website: www.somsen.org

Colofon

Somsen Horizon is een uitgave van de Somsen Stichting

Oplage: Nederlands 145, Engels: 65

U wordt van harte uitgenodigd om foto's, tekst of ideeën voor artikelen te sturen naar: info@somsen.org

De *Somsen Horizon* wordt gratis toegezonden aan de donateurs van de Somsen Stichting.

Donaties (richtbedrag: € 15 per jaar) kunt u overmaken naar Bankrekening NL19 INGB 0007 9098 85 BIC INGBNL2A t.n.v. Somsen Stichting te Koog aan de Zaan.

Productie *Somsen Horizon* 33

- Organisatie en Opmaak: Oscar Somsen [2040]
- Redactie: Judith van den Berg
- Vertaling: Adrie van Dijk [185], Bente Somsen [2847], Hedda Somsen [2848], Yeng Somsen [2042], Johan Somsen [1089]
- Proofreading: Coby Somsen [2699], Jeanie Somsen [773], Pennell Somsen [2458], Stacey Vargecko Aikens [2541], Jacqueline Winquist [3893], Brigitte Kerr [3900]
- Druk: PREPRESS4U, Wormerveer

Wij staan overname van tekst graag toe, mits met bronvermelding.

Inhoud

- Bericht van de Voorzitter
- Uitnodiging SomsenDag. Zaterdag 7 september 2019
- De sterke vrouwen van de Somsen-familie
- Hedda Somsen [2848] en Ed Rice Jr. [3843] een half jaar samen in het Lab.
- Een boek voor buurtschap Holterhoek in Eibergen
- Aaltense muziek in een aardappelschuur
- Harry Somsen Actief
- Quinten Somsen [1780] in de geschiedenis
- Ben Somsen [438] vertelt over zijn vader
- Op een mooie SomsenDag
- Jaarverslag Somsen Stichting

Doelstelling Somsen Stichting

De Stichting heeft ten doel: Het bewaren en bevorderen van de saamhorigheid tussen personen die de familienaam Somsen dragen, aan hen gerelateerd zijn of waren of in hen geïnteresseerd zijn.

De Stichting tracht haar doel te verwezenlijken door:

- Het verrichten van historisch onderzoek naar de regio- en familiegeschiedenis
- Het verzamelen van historische documentatie en genealogische gegevens
- Het aanleggen en beheren van een (familie)archief en databestanden
- Het uitgeven van een periodiek
- Het verstrekken van informatie aan personen, instellingen en instanties;
- Het organiseren van activiteiten ter realisering van het doel van de stichting

Bericht van de Voorzitter

Eindelijk een nummer van *Somsen Horizon*! Het kostte ons een jaar om dingen samen te stellen en het voor elkaar te krijgen. Zeker missen we het

werk van Harry die al zoveel jaar de leiding en coördinatie had over het publiceren van de *Somsen Horizon*. De laatste was in maart 2018.

Desalniettemin probeerden we de kloof te dichten en de communicatie aan onze families in Nederland en het buitenland voort te zetten met twee nieuwsbrieven (juni en december 2018).

In dit nummer rapporteren we onze activiteiten en financiën in 2018. Naast uw jaarlijkse bijdragen biedt een anonieme donatie een goede basis om ons werk de komende jaren voort te zetten. Dank aan Steven voor het bijhouden van onze financiën in de VS.

We houden de moed erin en we hopen u op zaterdag 7 september van dit jaar weer te ontmoeten in IJzerlo bij de volgende SomsenDag, tenminste, voor de Somsens die in Nederland wonen. Natuurlijk, als u op dat moment naar Europa reist, kunt u overwegen IJzerlo op te nemen in uw reisschema. De volgende grote reünie in 2022 in de VS is iets waar we naar uitkijken. Het kan nog steeds ver weg zijn, maar de tijd vliegt.

**Komt u ook? Uitnodiging SomsenDag.
IJzerlo, zaterdag 7 september 2019**

Ook dit jaar is het weer zover. De eerste zaterdag van september: SomsenDag Nieuwe Stijl. Dit keer zijn we op onze oude vertrouwde locatie op manege de Achterhoek op Boerderij 't Hoftijzer in IJzerlo. De locatie is gehuurd, voor een eenvoudige maaltijd wordt gezorgd en aan het programma wordt nog gewerkt. Voor wie dat wil, zullen we natuurlijk een bezoek brengen aan 'onze boom'. Over andere activiteiten denken we nog na. Maar er zal ook voldoende gelegenheid zijn om herinneringen en ideeën met elkaar te delen bij een drankje. Er zijn geen kosten aan deze dag verbonden, we hopen alleen op uw enthousiaste aanwezigheid.

Bent u van plan te komen? Neem dan contact op met het bestuur, bij voorkeur met een e-mail naar info@somsen.org. We hopen op weer een geslaagde dag.

De sterke vrouwen van de Somsen-familie

In eerdere Horizons lasen we al over sterke Somsen-vrouwen. Alleen over deze mevrouw is nog niet eerder geschreven en daar zou ik graag verandering in willen brengen. Want hoewel ik meerdere sterke vrouwen ken, was mijn oudtante Jo Hunse-Somsen [63] toch wel een van de meest bijzondere, sterke en lieve vrouwen in mijn leven en in het leven van een heleboel andere mensen.

Jo Hunse-Somsen [63]

Jo werd geboren op 28 december 1930 als Johanna Hendrika Somsen en groeide ze, samen met haar twee broers, Freek en Hans, op in de Gemeente Wisch. Ergens rond 1948 of 1949 werd Jo door haar moeder naar Drenthe gestuurd om familie te helpen met de voorjaars-schoonmaak. Aldaar leerde ze een aardige jongen kennen, ene Teunis Hunse [68] uit Beilen in Drenthe. De twee werden verliefd, maar ze wisten dat het niet lang kon duren.

Teun ging namelijk emigreren naar Canada. Samen met zijn vader, broers en zussen zou hij in 1950 naar Canada vertrekken, in de hoop daar een betere toekomst tegemoet te gaan.

De twee konden elkaar echter niet vergeten. Ze begonnen elkaar te schrijven (en dat waren waarschijnlijk ellenlange brieven, want wij zouden later altijd meterslange epistels van tante Jo op kettingpapier krijgen) over hoe het ging, wat ze deden en hoe erg ze elkaar misten.

Jo en Teun

Jo sprak met haar familie over haar liefdesverdriet. Haar beste vriendin Antje Teeuwsen, haar tante Mien (de zus van haar moeder) en oom Ab waren ook al naar Canada vertrokken en ook hen mistte ze enorm. Ze schreef tevens brieven aan deze tante en oom en haar vriendin en er ontstond een plan. Ze wilde ook naar Canada! Haar moeder wilde dit absoluut niet hebben, want Jo's vader was ziek en moeder wilde dat zij, als enige dochter, voor hem zou zorgen. Vader nam Jo echter bij zich en vertelde haar dat ze haar hart moest volgen en toch moest gaan. Van een andere tante, tante Anna, leende ze het geld voor de overtocht en ze vertrok in 1952 helemaal alleen naar Canada, tot grote woede van haar moeder en verdriet van haar vader. Hem zag ze nooit meer, want hij stierf in 1954.

Na een aantal weken op zee kwam Jo in Halifax aan en nam de trein naar Toronto. Deze twee dagen durende reis was een avontuur op zich: ze sprak geen Engels en kende niemand. Het vooruitzicht om Teun weer te zien, maakte echter veel goed. Aangekomen op het enorme

treinstation van Toronto, waren er genoeg mensen, maar Teun was nergens te bekennen. Als in een slechte film, hadden hij en zijn broer Lambert onderweg een leuke band gekregen en zo kwamen ze twee uur te laat aan op het station. Wat moeten die twee uur angstig geweest zijn voor Jo: niet kunnen zeggen of duidelijk maken wat er aan de hand is, niemand kennen en niet weten hoe je iemand moet bereiken.

Gezin Hunse: Cora, Pat, Jane en Tom, Teun en Jo

Hans Somsen (broer), Rie Kemink (schoonzus en mijn oma) en Jo (bijna Hunse) Somsen

Teun bracht zijn vriendin naar haar tante in St. Catharines, want tante Mien was haar sponsor in dit vreemde, grote land. Na een tijdje vond ze werk als huishoudelijke hulp en met dat baantje kreeg ze haar eerste, kleine appartementje. Ze werkten hard want, al wilde de beide verliefden het graag, Jo had haar tante beloofd dat ze pas zou trouwen als ze het hele geleende bedrag voor de overtocht had terugbetaald. Het verhaal gaat dat ze op de morgen van haar trouwdag, 30 mei 1953, het laatste stukje schuld terugstortte op de rekening van tante Anna. In de jaren die volgden, werkte Teun als chef technische dienst bij General Motors en hij en Jo kregen vier kinderen: Cora, Jane, Thom en Patricia. Pas in 1964 kwam het stel voor het eerst terug voor een bezoekje aan Nederland met baby Thom en zijn zusjes van 10, 8 en 5.

Als de familie uit Canada overkwam, was het altijd feest. Ik vond het geweldig dat ze cadeautjes en lekker eten meenamen en dat ze Engels praatten. De verhalen over het prachtige land en de lieve familie maakten zoveel indruk op mij, dat de eerste keer dat ik alleen op vakantie ging, ik naar hen toe wilde. Dus maakte ik in mei 1999 de grote oversteek, waarbij uiteindelijk mijn moeder toch wel meeging, en had ik de drie meest geweldige weken ooit in St. Catherines. Tante Jo en oom Teun waren als grootouders voor mij. Ik zal nooit de fietstochten vergeten die ik met oom Teun maakte: naar de vuurtoren en dwars door het bos. Pat en Jane namen ons overal mee naartoe, lieten ons van alles zien en vertelden verhalen over vroeger. Mijn moeders beste herinnering van die vakantie is de vroege ochtenden waar ze met tante Jo aan de keukentafel zat met een grote beker mandarijnthee en luisterde naar haar verhalen over vroeger en hoe erg ze het vond om haar vader achter te laten.

Jo en Teun

Twee jaar later, op 9 april 2001, stierf tante Jo. Wat had ze veel beleefd en hoeveel mensen hielden er wel niet van haar! Ze was zo lief en behulpzaam en had zoveel voor anderen gedaan. Nog steeds praten we thuis over die vakantie, over de brieven en over tante Jo alsof ze gewoon nog 'daar' woont en we er zo naar toe zouden kunnen gaan. Want missen doen we haar, en dat zullen we altijd blijven doen.

Hedda Somsen [2848] en Ed Rice Jr. [3843] een half jaar samen in het Lab.

Onze wereldwijde reünies leiden iedere keer weer tot bijzondere ontmoetingen. Soms zijn de gevolgen wel heel bijzonder. Hieronder een verhaal van Hedda.

Zoals sommigen van jullie misschien weten, is mijn naam Hedda Somsen. In de afgelopen

nieuwsbrief heb ik al een kleine introductie geschreven, maar ik zal me nogmaals voorstellen. Van 2016 tot 2018 was ik masterstudent 'Moleculaire Biologie en Biotechnologie' aan de Rijksuniversiteit Groningen. Deze master stond het toe om ook in het buitenland ervaring op te doen, en tegen de zomer van 2017 moest ik gaan nadenken hoe ik hier invulling aan zou geven. Ik had dan ook het geluk dat in die zomer de wereldwijde Somsen-reunie plaatsvond. Dit gaf mij de gelegenheid met een aantal geweldige wetenschappers in de familie te praten. Toen ik Ed Rice Jr. sprak, bleek dat het lab waarin hij werkt veel raakvlakken vertoont met mijn onderzoek in de moleculaire biologie.

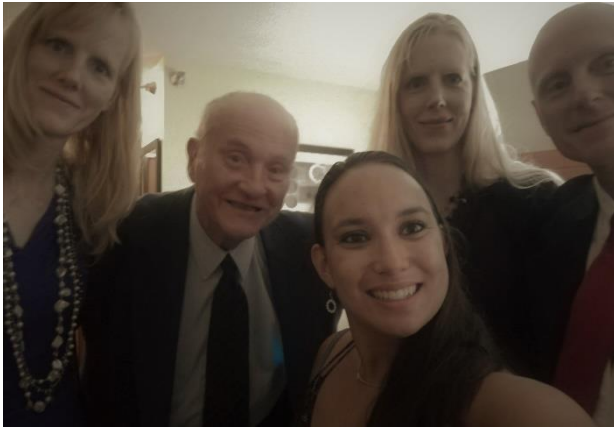
Hedda en Ed in het Lab

Links: Op het terras met Ed Sr. En Ed Jr,
rechts: De steiger bij het weekeindhuis

De familie Rice heb ik voor het eerst ontmoet op de wereldwijde Somsen-reunie in 2007. Als 12-jarig meisje sprak ik nauwelijks Engels en was de communicatie nog wat beperkt. Gelukkig had ik elke vijf jaar de kans om ze beter te leren kennen. Zo leerde ik al snel dat zij een vriendelijke familie zijn, die altijd in zijn voor gezelligheid. Toen Ed Rice Jr. aangaf dat het lab waar hij werkt openstaat voor internationale studenten, was ik dan ook meteen enthousiast. Gelukkig was ook de hoogleraar enthousiast

over mijn sollicitatie en zo geschiedde het dat ik de mogelijkheid kreeg om vijf maanden onderzoek te doen aan de Cornell University en daarbij een zomer in het prachtige Ithaca mocht doorbrengen.

Fam. Rice bij de bruiloft

Links Kati de bruid, rechts Hedda met de Ouders Greg en Kathy

Niet alleen heb ik hierdoor de kans gekregen te werken met mensen die prachtig onderzoek doen in mijn werkveld, maar ik heb ook veel tijd door kunnen brengen met mijn Amerikaanse familieleden. In eerste instantie natuurlijk met Ed Rice Sr. [3849] en Ed Rice Jr., die in Ithaca wonen. Zij waren zo geweldig om mij een warm welkom te geven en me vaak uit te nodigen voor etentjes en weekenden aan het Cayuga-meer. Samen met de tweeling in het gezin, Pamela [3847] en Patricia [3848], hebben we veel tijd doorgebracht in het huis van de familie dat aan het meer ligt. Niet alleen konden we daar de nodige zon-uurtjes meepakken op de zelfgebouwde steiger, maar we konden ook zwemmen en kanoën. Er is geen betere plek om de zomer in Ithaca door te brengen en gasten, zoals mijn ouders, mijn zus, en andere familieleden, naar uit te nodigen. Dit gaf mij ook de kans om de familie Rice veel beter te leren kennen dan tijdens de enkele dagen die de reünies toelaten. Mijn eerdere bevindingen dat de familie Rice een prachtige familie is,

waarmee je nooit uitgepraat raakt over de meest waanzinnige onderwerpen, werden alleen maar bevestigd. Ik ben dan ook eeuwig dankbaar voor hun vriendelijkheid en openheid om mij overal bij te betrekken deze zomer.

Maar mijn geluk in het beter leren kennen van mijn familieleden stopte niet daar. Het toeval wilde dat in juni van dat jaar Kali Berkseth [3912], dochter van Greg [3856] en Kathy [3911] Berkseth, ging trouwen. En zo vriendelijk als zij en haar man waren, hebben ze mij ook uitgenodigd voor het huwelijk. Hier had ik de kans om een groot deel van de bekenden van de vorige reünies weer te zien en andere familieleden te ontmoeten. Samen met de familie Rice ben ik afgereisd naar de Dells in Wisconsin voor dit mooie feest. Op zaterdagochtend aan het ontbijt hadden we de kans om alle andere familieleden weer te zien. Bijna de gehele ontbijtruimte van het hotel was gevuld met Berkseths en er leek geen einde te komen aan de enthousiaste begroetingen. Met een aantal familieleden besloten we voor de bruiloft nog even een tour te doen in een van de Duckboats in de Dells. Deze amfibische voertuigen laten de mooie natuur rond de Wisconsin-rivier zowel op het land als in het water zien. Dit was erg welkom, want het was zeker boven 35 graden Celsius. Tegen het eind van de middag hebben we ons klaargemaakt voor de bruiloft en in de zon genoten van een prachtige ceremonie. Na een heerlijk diner en een goed feestje was het de volgende ochtend aan het ontbijt alweer tijd om gedag te zeggen. Het afscheid was minstens net zo hartverwarmend als de begroeting 24 uur eerder. Het was geweldig om de familie Berkseth weer te zien en iedereen te ontmoeten die ik nog niet eerder heb kunnen spreken. Ik ben Kali en haar man Scott dan ook ontzettend dankbaar voor de uitnodiging en ik wens hen, en de heel familie Berkseth, het allerbeste.

Na een aantal maanden onderzoek had ik het geluk nog wat tijd te hebben om een aantal steden langs de oostkust te bezoeken. Tijdens de bruiloft heb ik Corinne Berkseth Baker [3903] gesproken, en zij was zo lief aan te bieden bij haar en haar man Scott te verblijven als ik in de buurt van Washington DC zou zijn. Niet alleen hebben zij hun huis aan mij opengesteld, maar ze hebben gedurende mijn hele verblijf ook gediend als gidsen. Zo hebben ze mij de mooiste plekken in de stad laten zien, zijn we bij een optreden geweest bij de Millennial Stage van het Kennedy Centre en hebben we Mount Vernon bezocht: het landgoed en de

begraafplaats van George Washington. DC staat dan ook zeker hoog op het lijstje voor mijn volgende bezoek aan de VS, zodat ik weer eens kan bijpraten met dit geweldige stel. Dankjewel, Corinne en Scott, voor jullie gastvrijheid.

Met Scott en Corinne bij Mt. Vernon

Op de foto met Marilyn (links) en met Jacqueline (rechts)

Nu mijn stage in Ithaca tot een einde is gekomen, kan ik alleen maar concluderen dat mijn zomer zowel op academisch als sociaal vlak een groot succes was. Iedereen die ik heb mogen ontmoeten tijdens de zomer wil ik dan ook bedanken voor de geweldige tijd. De reünie van 2017 had voor mij niet beter uit kunnen pakken en ik ben blij dat ik de kans heb gehad om mijn familieleden aan de andere kant van de oceaan beter te leren kennen. Ik kan dan ook zeker alle familieleden aanraden andere familieleden op te zoeken, mocht daar de mogelijkheid toe zijn. Het leidt tot mooie contacten en wie weet geweldige kansen. Ikzelf hoop snel iedereen weer te kunnen zien en kijk uit naar de volgende reünie in Amerika.

Een boek voor buurtschap Holterhoek in Eibergen

In september 2017 verscheen het boek *Geschiedenis van Holterhoek en zijn bewoners* (L.A. van Dijk, Volksfeestvereniging Holterhoek, Holterhoek, 2017) over het buurtschap in

Eibergen en de mensen die daar op de verschillende adressen hebben gewoond. Ook een aantal Somsens worden in het boek beschreven, onder andere Arent Jan Somsen [1233] en zijn vrouw Johanna Willemina Wevers [1239] en Jan-Hendrik Somsen [1241] en zijn vrouw Grada Marie Jansen [1248] en hun kinderen. We mochten een stukje uit het boek overnemen.

Zittend v.l.n.r.: (op school) Betsie Somsen, Marie Somsen-Janssen, Stieneke Somsen, Arent Jan Somsen, Arie Somsen, (voor) Hannie Somsen, Hanna Somsen-Wevers, Ria ter Horst, Mien ter Horst-Somsen, (op school) Annie ter Horst. Staand v.l.n.r. Jan Somsen, Hendrik Somsen, Dina Somsen-Teunter, Willemien Koskamp, Grada Koskamp en Henk ter Horst

Zittend v.l.n.r.: Ina Somsen, Hendrik Somsen, Jan Somsen, Betsie Somsen, Henk ter Horst, (op school) Jan ter Horst. Staand v.l.n.r.: Arie Somsen, Hennie, Hannie Somsen en Stieneke Somsen

Holterhoek is een buurtschap in de gemeente Berkelland, gelegen ten zuidoosten van de kern Eibergen. Het is een overwegend agrarische gemeenschap, nabij de grensovergang bij Zwiilbroek. In het Kerkloobos en in het lager gelegen gebied langs de Ramsbeek werd in het verleden klei gewonnen. Tot diep in de negentiende eeuw was het gebied grotendeels onontgonnen. De Ramsbeek begint in het veengebied van Zwiilbroek en loopt door de Holterhoek naar Eibergen, om ten oosten daarvan in de Berkel uit te monden. Oude erven

waren Grootholt, Luttikholt en Ketterink, die allen al werden genoemd in de Middeleeuwen. De invoering van kunstmest maakten ontginning op grote schaal mogelijk. Uit het begin van de twintigste eeuw dateren markante kalkzandstenen boerderijen in de Holterhoek en Hupsel.

Op bladzijde 430 lezen we: *Arent Jan Somsen en Johanna Willemina Wevers uit IJzerlo kregen bij hun trouwen in 1914 van de gereformeerde jeugdvereniging een fraaie Bijbel met platen en koperbeslag, die nog in de familie is. Zij betrokken een boerderijtje in IJzerlo en hij verdiende bij met klompenmaken en het enten van bomen. In 1937 kochten ze van Jan Maas en Essink van het Koerhuis in totaal 6,5 ha (de helft woeste grond) aan de Zwilbroekseweg. In 1938 trokken ze in de nieuwe boerderij met hun kinderen Hendrik Jan, Jan Hendrik en het nakomertje Mien. Vier kinderen kwamen levenloos ter wereld. Met vereende krachten werd de grond ontgonnen, een heidens karwei.*

Het gezin van Johan en Derkjen Smits-Hoopman uit IJzerlo (nr. 52) woonde in. Het was een primitieve bedoening: een kamer, keuken en slaapkamer. Zij kregen hier drie kinderen: de tweeling Hannie en Willie en zoon Jos. In de Huenderstraat kwamen Hans, Christien en Dick ter wereld.

Jan Hendrik Somsen trouwde in 1951 met Grada Marie Janssen uit Varsseveld. Zij namen de boerderij over en betrokken het gedeelte waar de familie Smits woonde. Zij kregen vijf kinderen: Arie, Hannie, Stieneke, Betsie en Hennie. Door hard werken breidden de Somsens de boerderij uit. Er was een werkpaard en de veestapel bestond uit koeien, fok- en mestvarkens. Geen van de kinderen voelde ervoor het bedrijf over te nemen en in 1970 werd het verkocht en verhuisde de Somsens naar Groenloseweg 6. Het lag Somsen na aan het hart. Toen er kikkerpoelen werden aangelegd, wond hij zich op; de met veel zweetdruppels vruchtbaar gemaakte grond werd zomaar prijsgegeven aan de natuur. Voor zijn huwelijk werkte Somsen bij de 'botterfabriek' en hij sloot de laatste tien jaar van zijn werkzaam leven af bij Groot Landeweer. Zij verhuisden naar Walsstukke 10, waar hij in 1998 stierf.

Aaltense muziek in een aardappelschuur

Gebeurt er in de Achterhoek wel eens iets bijzonders? Zeker wel! Op zaterdag 10 juni 2017 werd er een gezamenlijk concert van de Aaltense muziekverenigingen gehouden. Het evenement vond plaats in een aardappelschuur van Maatschap Prinzen-Somsen; voor ons natuurlijk een bekende naam! Ook Marco Somsen [545] was van de partij. Het is alweer een tijdje geleden, maar we willen er graag nog over vertellen.

Tijdens het concert met bovenaanzicht (onder)

We werden op dit concert attent gemaakt door een aankondiging in de *Aalten Vooruit* van 2 juni 2017. Ieder jaar wordt een gezamenlijk concert van de Aaltense muziekverenigingen georganiseerd. Dit jaar was Crescendo IJzerlo de organiserende vereniging en ze hadden samen met drie andere orkesten een prachtig programma opgezet op een heel bijzondere locatie: de aardappelschuur van maatschap Prinzen-Somsen aan Westendorpweg 4 werd omgetoverd tot concertzaal.

De vier deelnemende orkesten waren De Eendracht uit Aalten, Excelsior uit Barlo, Advendo uit Lintelo en Crescendo uit IJzerlo.

Het was leuk om de verschillen in stijl en speelmanier van de vier orkesten te kunnen zien en horen. Ieder orkest koos een eigen repertoire. De gespeelde muziek moest vooral licht en laagdrempelig zijn en voor een breed publiek toegankelijk. Het beloofde vooral een mooie en ontspannen avond te worden.

Aaltens Nieuws schreef op 26 mei 2017 over het concert (artikel: Karin Stronks): *Rianne Kruisselbrink, de kersverse voorzitter van Crescendo, is blij met de originele locatie. Ze glimlacht: 'het lijkt niet echt voor de hand liggend om een uitvoering te houden in een aardappelschuur! Eigenaar Anno Prinzen en veel vrijwilligers toveren de aardappelschuur tot een heuse concertzaal met twee podia, ruimte voor een groot aantal toeschouwers en prima geluid, licht en akoestiek!' Er is al vaker een gezamenlijk concert gehouden in een bijzondere ruimte, bijvoorbeeld in Manege De Achterhoek en in een loods van CWV Barlo.*

Wim Westerveld van Crescendo geeft aan: 'we bouwen muren van aardappelkisten rondom de twee podia. Op elk podium zitten twee fanfareorkesten. In totaal treden er ruim 150 muzikanten op! Het is niet de bedoeling om een "stijf" concert te geven, het gaat hier zeker ook om ontmoeting en gezelligheid. Na het concert is er nog volop gelegenheid om na te praten onder het genot van een drankje.'

De organisatie kwam via de compagnon van Anno Prinzen, Hilbert Somsen, die op zijn beurt connecties heeft met de muziekvereniging, op het idee om het gezamenlijke concert te geven in een van de aardappelschuren. Anno Prinzen: 'rond deze tijd is er ruimte beschikbaar, als het concert een half jaar later zou zijn dan zou het niet kunnen, dan hebben we alle opslagruimte zelf nodig. Ja, we hebben er een boel werk mee, maar vrijwilligers komen helpen en voor zo'n evenement hebben we dat zeker over!' Wim Westerveld voegt toe: 'we proberen een geschikte akoestiek te creëren door isolatiedoeken en stromatten te gebruiken; wellicht voorkomt dat een galmend geluid. Voor de podia gebruiken we pallets, de muzikanten zitten op verschillende hoogten. We kijken erg uit naar deze uitvoering!'

Het jaarlijkse gezamenlijke concert is een ideale gelegenheid om de verschillende orkesten aan het werk te zien en horen. Wim Westerveld: 'Op deze avond kunnen mensen het verschil horen tussen de vier fanfares, want elk orkest heeft een eigen manier en een eigen stijl. Overigens vinden we het erg jammer dat drie andere

orkesten uit de gemeente Aalten niet meedoen; hopelijk kunnen we volgend jaar wel een compleet programma aanbieden.' Wim Westerveld geeft aan: 'we hebben geen thema aan het concert gehangen. Elk orkest mag een zelfgekozen repertoire spelen.'

Dit alles is geen woord te veel gezegd: op de foto's is te zien hoe de zaal op een mooie manier is ingericht, hoe het podium vol zit met enthousiaste muzikanten van de vier deelnemende verenigingen voor een publiek dat geniet van deze avond. Het was dan ook (we hebben het even opgezocht) een mooie dag met hogere temperaturen dan gemiddeld en bijna de hele dag zon. Aanwezig op het podium die dag was Marco Somsen, bij ons allen welbekend als enthousiaste deelnemer aan activiteiten van onze stichting. Daarnaast is hij echter al sinds lange tijd Hoornist bij Christelijke Muziekvereniging Advendo uit Lintelo, het dorp waar hij oorspronkelijk vandaan komt.

Marco moest graven in zijn geheugen, maar het is iets te lang geleden om nog na te vertellen wat er precies die dag gespeeld is. Wel kunnen we met zekerheid stellen dat het gezamenlijk concert een leuk evenement is dat ieder jaar door een ander orkest georganiseerd wordt. Meestal vindt het gewoon in een zaal plaats, maar het is al eens eerder op een bijzondere locatie gehouden, namelijk in een loods met landbouwvoertuigen. Dit jaar is het orkest van Marco aan de beurt voor de organisatie en het concert zal plaatsvinden op zaterdag 15 juni. Dit keer in evenementencentrum de Hofnar in Aalten. Twee weken later is het gezamenlijk jeugdconcert in Lintelo.

Harry Somsen Actief

Dat Harry Somsen [146], voormalig redacteur van onze Horizon, nog op vele andere gebieden actief is, zal velen bekend zijn. Vooral zijn historisch werk in de omgeving van zijn woonplaats Zelhem vindt waardering. Maar wààr hij zich zoal mee bezighoudt, is veel minder bekend. Twee artikelen uit weekblad Contact Bronckhorst en de website 'Het vizier op Bronckhorst' geven hiervan een mooi beeld en zeker van de geschiedenis van onze bakermat: de Achterhoek. Een waardevol erfgoed. We willen de artikelen hier graag met u delen.

Historisch Hengelo op de digitale snelweg (artikelen van Feikje Breimer in Het Vizier op

Bronkhorst van 13 juni 2018 en Contact Bronckhorst van 9 juli 2018)

'In 1488 stond er in het dorp Hengelo de boerderij "Boyeckerynck," maar op welke plek? Dat weten we niet. Of Derk Sel op Bieleveltscamp uit 1682. We weten uit oude documenten dat hij in Hengelo woonde, maar meer weten we niet. We weten inmiddels wel heel veel over verschillende boerderijen.'

*Een luchtfoto van Hengelo, gedateerd circa 1930
Foto: Oud Hengelo*

Harry en Irma achter het scherm. Harry (foto: Feikje Breimer)

Harry Somsen zit achter twee computerschermen en klikt de website oudzelhem.nl aan. 'Bij onze zoektocht naar de historie van oude boerderijen in Zelhem kwamen we ontzettend veel informatie tegen over boerderijen in Hengelo. Al vanaf 1970 verzamel ik oude foto's en die plaatsen we op de website met bijbehorende informatie. We hebben besloten om de informatie over Oud Hengelo op een eigen website te plaatsen.' Irma Kroesen is een van de enthousiaste vrijwilligers die helpt de website te vullen met informatie. Irma: 'ik ben altijd al geïnteresseerd geweest in stamboomonderzoek. Het Erfgoedcentrum Achterhoek-Liemers heeft alle documenten vanaf 1820 tot en met 1939 gedigitaliseerd. Deze documenten zijn goed leesbaar. Thuis zoek ik achter mijn computer zo van alles uit.'

Twee andere vrijwilligers leveren weer andere informatie aan. Rob Weetink heeft, net als Judith Lettink, Hengelose voorouders. Rob is gespecialiseerd in het lezen van oude geschriften en Judith is thuis in oude kadastergegevens en huisnummering. Hennie Schuppers is gespecialiseerd in oude foto's. Harry: 'we weten dat er in en rond Hengelo zo'n 3500 oude boerderijen zijn geweest, maar we doen ook onderzoek naar de historie van bedrijven en bijvoorbeeld landhuizen.' Harry klikt op de website van Oud Hengelo en er verschijnt een foto van een molen in volle glorie. In de tuin staat een vrouw met een wit schort voorgebonden. 'Kijk hoe mooi! Ik heb het fotoalbum van Bakker Sloot uit Keijenborg te leen gekregen. Ik scan nu alle foto's die daarin staan in.' Harry klikt opnieuw op het scherm en er verschijnt een schilderij met een landhuis. 'Dit is landhuis "Het Averenck" dat aan de Bruinderinkweg in Hengelo heeft gestaan. Het is in 1865 geschilderd door huisarts Millies. Hij heeft daar verschillende kinderen ter wereld geholpen.'

Voor de website oudzelhem.nl hebben vrijwilligers al tien jaar lang informatie verzameld en op het web gezet. Er is veel tijd mee gemoeid. De website is niet een vervanging, maar een aanvulling op bestaande historische websites. 'De nieuwe website is zo gemaakt dat er meerdere mensen materiaal op kunnen plaatsen. Wie het leuk vindt daarbij te helpen, is uiteraard welkom. Ook de oude verhalen over hoe het eraan toe ging in het dorp zijn welkom. Van de 3500 boerderijen hebben we er nu tachtig beschreven, en dan zijn er nog de andere gebouwen met hun historie. Er is nog genoeg te doen!'

'Oudhengelo.nl is een vervolg op de website oudzelhem.nl van de Stichting Oud Zelhem. Hiervoor is gedurende een periode van meer dan tien jaar informatie verzameld en ingebracht. Daarbij werden bij het boerderijenonderzoek ook diverse gegevens aangetroffen van boerderijen op het Hengelose grondgebied,' vertelt Harry Somsen. 'Om deze bijvangst niet verloren te laten gaan, werd in eerste instantie besloten om op de website van Zelhem een onderdeel "Boerderijen in Hengelo" op te zetten.

Er kwamen echter steeds meer gegevens bij van de boerderijen in Hengelo, maar deze werden logischerwijs niet gezocht of gevonden op de website van Oud Zelhem. Dat was een reden om voor Hengelo een geheel nieuwe website op te zetten in dezelfde stijl als die van

Zelhem. Deze nieuwe website is bij lange na niet compleet, maar al wel toegankelijk. Dit is vooral leuk voor degenen die de afgelopen jaren materiaal hebben aangeleverd. Zij kunnen deze gegevens nu inzien. Het is bijna een interactieve website waaraan iedereen meewerkt door gegevens aan te leveren.'

Omdat in de gemeente veel bedrijven, boerderijen, winkels, verenigingen en scholen verdwijnen of zijn verdwenen, is het gewenst om de geschiedenis ervan vast te leggen. Voor de bewonersgeschiedenis zijn ook genealogische gegevens, denk hierbij aan stambomen, van harte welkom. Harry: 'Hennie van de Bakker en Irma Kroesen-Engelen, beide uit Hengelo afkomstige vrijwilligers, werken samen met enkele anderen aan de website. Door hen zijn de afgelopen tijd al veel boerderijen bezocht waarbij onder andere veel mooie oude foto's zijn verzameld. Deze zijn, of worden, samen met de andere gegevens, zoals bijvoorbeeld oude akten en kaarten, gepresenteerd in een overzichtelijk formaat op de website. In het onderschrift van de foto's zal de bron of de naam van de fotograaf worden vermeld.

Rob Weetink en Judith Lettink hebben ook Hengelose voorouders, waardoor hun interesse voor dit project jaren geleden al gewekt is. Zij werken mee aan de genealogie, het boerderijonderzoek en transcripties van oude akten. Sikke Postma en Judith Lettink nemen ook de oude akten en de Oud-rechterlijke Archieven uit het Regionaal archief in Zutphen met uitspraken van voor 1811 voor hun rekening.

De digitaliseringswerkgroep verzamelt foto's of ander materiaal van boerderijen, woningen, bedrijven of verenigingen, waarvan een digitale afdruk mag worden gemaakt voor plaatsing op de website. 'Misschien is het goed te weten dat het beslist niet de bedoeling is met deze internetsite geld te verdienen. Het is en blijft een kostbare en vooral tijdrovende hobby van een groepje zeer enthousiaste vrijwilligers. Zij werken net als de website oudzelhem.nl samen met diverse oudheidkundige verenigingen en andere cultuurhistorische verenigingen, archieven, websites of stichtingen,' aldus Harry.

De informatie van de boerderijen en hun bewoners op de nieuwe website was nog niet op andere Hengelose websites te zien en is dan ook een mooie aanvulling op de bestaande websites van de Oudheidkundige Vereniging Hengelo Gld. en Old Hengelo van Willy

Hermans. 'We hebben al 6.489 hits voor de startpagina, maar wij zijn zelf natuurlijk ook veel bezig nieuwe informatie toe te voegen.' Harry Somsen is voorzichtig enthousiast. 'We weten wel uit een aantal reacties van mensen, die wij een directe link naar de pagina van hun boerderij gezonden hebben, dat zij de opzet heel mooi en duidelijk vinden en dat ook aan bekenden hebben doorgegeven.'

Jan, Harry en Ep aan het werk. 'We redden ons, al is hulp welkom. We zouden blij zijn met zo'n gasbrander tegen onkruid.' (foto: F. Breimer)

De tand des tijds met schoffels te lijf (artikel van Feikje Breimer in Het Vizier op Bronkhorst van 11 juli 2018)

Je bent net gepensioneerd en gaat helpen een begraafplaats te onderhouden: dan heb je iets bijzonders uit te leggen op feestjes. Harry Somsen plaatste in 2013 een advertentie met de vraag om hulp. De graven van de twee eeuwen oude begraafplaats in Zelhem verdwenen nagenoeg onder de begroeiing en de gemeente had besloten de graven te ruimen, ook al waren de grafrechten van sommige graven eeuwigdurend afgekocht.

Harry Somsen staat bovenop een graf en trekt het onkruid tussen het grind vandaan. Jan Saalmink trekt met zijn hark keurige streepjes door het zand, terwijl Ep Oldenhove schoffelt. Harry verdiept zich al jaren in de geschiedenis van Zelhem, maar toen hij in 2013 de bordjes van de gemeente op de graven zag, schrok hij. Harry: 'bij de gemeente bleek de geschiedenis van de begraafplaats niet goed bekend te zijn. Ik ben in de archieven van het erfgoedcentrum Achterhoek Liemers gedoken en heb de begraafplaats in kaart gebracht.

Ik heb voorgesteld om met vrijwilligers het oude gedeelte in ere te herstellen. Ep reageerde op de advertentie en Jan kende ik al. Met ons drieën zijn we aan de klus begonnen. Er stonden berken van twee meter hoog.' Ep wijst naar de coniferen naast een graf met een hek er omheen. 'De takken hingen tot op de grond;

die hebben we gesnoeid, zodat er weer vrij zicht was.' Jan maakt een knippende beweging met zijn armen en wijst op een ander graf. 'Daarop stonden de hagen zo hoog dat we ons knippend een weg zochten, net zolang tot we een grafsteen vonden.' Harry legt uit dat de heren alleen graven onderhouden waarvan in het archief geen familie of andere belanghebbenden geregistreerd staan. Harry: 'Je kunt niet weten wat nabestaanden wel of niet willen. Wat bijzonder was om te merken, is dat toen wij de boel op orde kregen sommige families hun graven ook weer gingen bijhouden.'

Jan, Ep en Harry namen hun eigen tuingereedschap mee en kregen via de Rabobank een bijdrage voor grind en anti-worteldoek. In het voorjaar zijn de mannen het drukst in de weer: voor de herdenking op 4 mei moet alles er netjes bijliggen. Jan wijst naar de steen van Francaise Jouffroy. 'Hier stond de buxus op borsthoogte. We hebben alles teruggesnoeid en met zwarte verf de letters op de steen bijgewerkt.' Harry trekt wat gras weg van een verscholen zandsteen; een conifeer van meer dan honderd jaar oud is er half overheen gegroeid. Aan het hek van een ander graf hangt een ijzeren bordje met daarop de tekst 'rust in vrede.' Dat vond Ep tussen het gras; Harry wist dat het graf met het hek van een smid was. Ze hebben het bordje er daarom maar aan opgehangen.

In het graf met het nummer 1043 ligt de burgemeester van Zelhem begraven. Herman Becking stierf honderdzeventig jaar geleden. Dankzij Harry, Jan en Ep wordt hij niet vergeten.

Quinten Somsen [1780] in de geschiedenis

In deze Horizon een artikel van één van de twee Quintens in onze familie. De jongste, Quinten Modesto [5522], is het neefje van onze voorzitter Oscar Somsen. De oudere Quinten Olivier [1780] is de neef van ons nieuwste bestuurslid Adrie. Zij spoorde hem aan om te vertellen over zijn werk als geschiedenisonderzoeker. Hieronder het resultaat.

'Sinds september 2017 ben ik als promovendus verbonden aan het Instituut voor Geschiedenis van de Universiteit Leiden. Ik doe vergelijkend onderzoek naar de regimes van stadhouder Willem V in de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden en landgraaf Wilhelm IX van Hessen-Kassel gedurende de late 18de eeuw.

De entourage van deze vorsten, het hof, staat centraal in mijn onderzoek. Van deze elitegroep breng ik de sociale samenstelling, carrièrepatronen en familieverbanden in kaart. Personen die een eervolle functie vervulden in het huishouden van de vorst hadden vaak invloed als vertrouweling, wisten belangrijke ambten voor zichzelf of familieleden te verkrijgen en konden uitgroeiden tot gezaghebbende figuren. Hofambten werden vaak gecombineerd met militaire of civiele functies. Zo kon een kamerheer van de stadhouder zitting hebben in de Staten-Generaal of de Raad van State of voorzitter zijn van de Hoge Krijgsraad. Door deze carrières systematisch te onderzoeken, wordt duidelijk welke verbanden er waren tussen het hof, de formele regeringsinstellingen en het leger. Op deze manier analyseer ik de rol en betekenis van het hof in de politieke constellatie van het late *ancien régime*.

Quinten Somsen en zijn onderwerpen

De stadhouder had een andere staatkundige positie dan de landgraaf van Hessen-Kassel. Hoewel de stadhouder veel politieke invloed had, bleef hij formeel gezien een dienaar van de soevereine gewesten. De landgraaf van Hessen-Kassel, daarentegen, had een formeel

vorstelijk gezag en uitgebreide besluitvormingsbevoegdheden. Welke gevolgen dit had voor de samenstelling en functie van deze twee hoven, is één van de centrale vragen in mijn vergelijking.

Mijn huidige onderzoek past goed bij de ervaring die ik tijdens mijn studie heb opgedaan. Na mijn propedeuse Politicologie in Leiden heb ik de overstap gemaakt naar de studie Geschiedenis aan dezelfde universiteit. Die keuze maakte ik tijdens een college Politieke Geschiedenis. Al vrij vroeg tijdens mijn Bachelor ben ik mij gaan richten op de vroegmoderne Europese geschiedenis (1500-1800) en dan met name op de geschiedenis van het Heilig Roomse Rijk der Duitse Natie. De verschriftelijking van het vorstelijk bestuur in het Keurvorstendom Beieren in de 17de eeuw was het thema van mijn bachelorscriptie. Tijdens mijn researchmaster studeerde ik een semester aan de Universiteit Münster en reisde ik naar Wenen om onderzoek te doen in het *Haus-, Hof- und Staatsarchiv*. Mijn masterscriptie ging over een successieconflict binnen de machtige Hohenzollern-dynastie, waarin de keizerlijke *Reichshofrat* optrad als bemiddelaar. Voor mijn scriptie won ik de Mr. H. Weiland Scriptieprijs. Na mijn afstuderen had ik het geluk dat er in Leiden een onderzoeksproject van start ging, waarbinnen mijn ervaring met de Duitstalige archieven van meerwaarde kon zijn, en na sollicitatie kon ik aan de slag. Het leuke van dit project is dat ik de stadhouderlijke positie -waarmee ik relatief nieuw ben- vanuit het Duitse perspectief kan belichten. Het afgelopen jaar heb ik veel archiefonderzoek gedaan in zowel Nederland (Den Haag) als Duitsland (Marburg) en komende tijd zal ik beginnen met het schrijven van mijn eerste hoofdstuk.'

Ben Somsen [438] vertelt over zijn vader

Ben Somsen denkt na over zijn vader: Johan Gerard Somsen [363], geboren in Aalten op 17 mei 1907. Opgeleid als timmerman bouwde hij in Eibergen zijn eigen huis. Door gebrek aan werk verhuisde hij in 1938 naar Ede waar hij heeft gewoond tot aan zijn overlijden op 13 juli 1986. Met zijn ambacht droeg hij bij aan de glorieuze dagen van de architectuur, zoals bijvoorbeeld in Arnhem met de renovatie van het Muses Sacrum en de Eusebiuskerk. Maar ook buiten zijn werk was hij een representant van het midden van de 20^e eeuw. Ben schrijft in twee korte artikelen over de vrije tijd van zijn

vader en diens belangstelling voor de Hollandse bouwkunst.

Johan Somsen en het huis aan de Klaashofstraat

Muses Sacrum

Eusebiuskerk

Mijn vader en zijn vrije tijd

In zijn schaarse vrije tijd deed mijn vader vakbondswerk. Hij was penningmeester van het CNV, afdeling Bouw. Dit betekende dat hij iedere zaterdag op de fiets de contributie bij de leden op moest halen. Eens per jaar werden de vakantiebonnen verzilverd en dat wilde zeggen dat ze contant werden uitbetaald. Daarvoor moesten de leden eerst langs komen om de bonnen in te leveren en een paar weken later werd dan het vakantiegeld uitbetaald. Ook bij werkloosheid was het druk, want de werklozen moesten zich een maal per week melden. Mijn

vader liet veel van de taken die dit met zich mee bracht aan mijn moeder over, vooral dat wekelijks melden door de werklozen en daarnaast veel administratief werk.

Ook was hij betrokken bij het kerkenwerk. Als trouwe leden van de Gereformeerde Kerk moesten we iedere zondag tweemaal naar de kerk. Meestal zaten we op de galerij, want mijn vader zag het als zijn taak om de boel daar een beetje in de gaten te houden en al te luidruchtige jongelui tot de orde te roepen. Als hulpdiaken hielp mijn vader ook wel eens mee met de collecte op de galerij.

Wat er ook nog eens bijkwam, was de zorg voor de grote moestuin. We aten regelmatig verse groente en aardappelen uit eigen tuin. Mijn moeder haalde dat van het land, maar mijn vader deed het zware spit- en onkruidbestrijdingswerk.

Zijn belangstelling voor de bouwkunst van de 20^e eeuw uitte zich vooral in de boeken die hij aangeschaft had, maar ook in de interesse die hij had in de bouw en constructie van de Afsluitdijk. Veel beschrijvingen, foto's en tekeningen van dit beroemde project van Cornelis Lely waren in zijn bezit. Nu ik dit zo schrijf, krijg ik steeds meer respect voor hem.

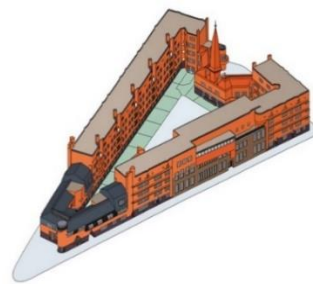
Het zogenaamde ondergeschoven kind

De Hollandse bouwkunst van de 20ste eeuw.

In de 19^e eeuw, tijdens de industriële revolutie, trokken veel burgers van het platteland naar de stad. Dit kwam doordat er op het platteland veel werkloosheid was, terwijl in de stad de industrie bloeide. Hierdoor raakten de grote steden overbevolkt en waren de woonomstandigheden van de Nederlandse arbeidsbevolking veelal erbarmelijk. Vaak woonden gezinnen opeengepakt in sloppen en nauwe stegen waar bijna geen daglicht binnenkwam. Kinderen groeiden op in vervallen krotten en klamme kelderwoningen, kleine alkoofwoningen of afgeschotterde zolders.

De zorg voor acceptabele huisvesting van de bevolking werd in de 19^e eeuw niet als een

overheidstaak gezien. Welgestelde leden van de stedelijke elite startten vanaf de jaren '50 van de 19^e eeuw wel enkele particuliere initiatieven, zoals de oprichting van de eerste woningbouwvereniging van Nederland: de Vereniging ten behoeve der Arbeidersklasse te Amsterdam. Dit was echter te weinig om het snel groeiende probleem op te lossen. Diverse sociaal betrokken burgers, zoals armenbezoekers en artsen, trokken aan de bel bij het bestuur en de politieke elite.

'Het Schip'

In 1853 vroeg koning Willem III aan het Koninklijk Instituut van Ingenieurs om over de vereisten en inrichting van arbeiderswoningen te rapporteren. In 1855 werd het rapport uitgebracht; het vestigde de aandacht op het belang van weersbestendigheid, bezonning, luchtverversing, watertoevoer en de afvoer van urine en ontlasting. Een initiatiefwetsvoorstel uit 1854 om plaatselijke raden van gezondheid in te stellen, waarbij het gemeentebestuur de

bevoegdheid zou krijgen om huiseigenaren tot woningverbetering te dwingen, werd verworpen. Het duurde nog een halve eeuw voordat de overheid zich met de volkshuisvesting ging bemoeien. De eerste wet is de Woningwet van 1901 die op 1 augustus 1902 in werking trad.

Het Scheepvaarthuis

De Amsterdamse School ontstond tussen 1910 en 1930 in het Amsterdamse kantoor van de gerenommeerde architect Eduard Cuypers. Hoewel Cuypers niet de oprichter van de bouwstijl was, schepte hij een omgeving waarin creativiteit en innovatie vrij baan hadden. Drie van zijn werknemers, Michel de Klerk, Johan van der Mey en Piet Kramer, groeiden uit tot de grondleggers van de Amsterdamse School-beweging.

Utiliteitsbouw: Het Scheepvaarthuis

Op het Spaarndammerplantsoen in Amsterdam vind je drie monumentale volkswoningbouw-

complexen van Michel de Klerk: het bekendste blok wordt in de volksmond 'Het Schip' genoemd. Het is een voorbeeld van sociale woningbouw in de Amsterdamse School. Het Schip is ontworpen in 1919 en bestaat uit 102 appartementen voor arbeidersgezinnen, een kleine ontmoetingshal en een voormalig postkantoor dat nu dienstdoet als museum, gewijd aan de Amsterdamse School-beweging.

In 1911 werd Johan van der Mey aangewezen als de eerste 'esthetische adviseur' van de gemeente Amsterdam. Hij kreeg de opdracht om het Scheepvaarthuis te ontwerpen, een gebouw dat zou dienen als het hoofdkantoor van de zes grootste rederijen van de stad. Uiteindelijk liet Van der Mey, in samenwerking met De Klerk en Kramer, een indrukwekkend architectonisch meesterwerk van utiliteitsbouw achter in de stijl van de Amsterdamse school.

Dit zijn twee belangrijke voorbeelden uit de bloeitijd van de Amsterdamse School. De crisis die ontstond na de eerste wereldoorlog en de afname van de financiële middelen had grote invloed op de verdere ontwikkeling van deze bouwstijl.

Op een mooie SomsenDag

Op zaterdag 1 september 2018 was het zover. Dat mag best gezegd worden: het was namelijk de eerste SomsenDag nieuwe stijl nadat er enkele jaren geleden een einde was gekomen aan de jaarlijkse familiebarbecue. Nog maar een jaar geleden hielden wij onze vijfde internationale reünie in IJzerlo, de plaats waar onze familienaam ooit ontstond. We waren toen te gast bij het plaatselijke buurthuis en spraken af een jaar later hier weer te verzamelen om het nog eens dunnetjes over te doen en elkaar wederom te ontmoeten en herinneringen op te halen. Althans, voor wie dicht genoeg in de buurt woonde.

Eindelijk brak de dag aan. Een aantal donateurs had zich al bij ons gemeld: oud-leden van het bestuur en donateurs die al veel met de stichting hebben meegemaakt. Maar we waren heel blij met een aantal belangstellenden die nog niet zo lang bij ons betrokken zijn. En zeker ook met Marco Somsen [545], misschien wel onze meest trouwe bezoeker. Marco had ook een aantal afdrucken bij zich van foto's die hij vorig jaar had gemaakt bij de reünie.

Het was een mooie zaterdag en rond vier 's middags zaten er 17 bezoekers op het

zonovergoten terras van 't Buurthuis' in IJzerlo. Het afgelopen jaar was hier het nodige gebeurd: de gymzaal achter het buurthuis was helemaal herbouwd en aan de overkant van de weg is nu een hele mooie speeltuin verzeen. Jammer natuurlijk dat die er afgelopen jaar nog niet was, maar dat kon de pret niet drukken voor de jongste aanwezige: kleindochter Feline van Yvonne Reijs [3926].

Natuurlijk namen we eerst uitgebreid de tijd om bij te praten en herinneringen op te halen onder het genot van een drankje, waarvan het eerste werd aangeboden door de stichting. Een uur later vertrokken we gezamenlijk naar 't Jaopikshuis' voor een bezoek aan onze Familielinde. De familie Verbeek had weer prima voor de boom gezorgd, hoewel hij wel een beetje droog stond door de hitte van de afgelopen maand. Maar hij is weer een maatje gegroeid en aan de onderkant wat bijgesnoeid om ruimte te geven aan de koeien die de weide regelmatig begrazen. Met een toast, en dit jaar weer een druppeltje jenever voor de boom, hopen we dat hij mooi verder zal groeien om de herinnering hoog te houden aan onze eerste reünie en aan Aaltjen [572] en Jan Hendrik [577] die van hier naar Amerika emigreerden.

Terug in het 't Buurthuis' hadden we heel wat herinneringen op te halen. Tijdens de reünie van vorig jaar zijn filmopnamen gemaakt door onder andere Ben Somsen [438]. Hij heeft hiervan een samenvatting gemaakt die we gingen bekijken. Het was heel leuk om die momenten terug te zien. Zo konden we opnieuw genieten van de superhelden-capes die Jeanie [773] had uitgedeeld, de quiz georganiseerd door Gesina van Roekel [443] en haar zoon Albert [2852], de spelletjes, zoals touwtrekken, die Thirza [4821] voor de kinderen hield op het veldje aan de overkant van de straat en nog veel meer.

Dit moment gaf ook de gelegenheid om de aanwezige oud-bestuursleden te bedanken voor het werk dat ze jarenlang voor de stichting gedaan hebben. Zij waren allen al actief tijdens de derde wereldwijde reünie in 2007 en een aantal al veel langer. Zij hebben het werk vorig jaar overgedragen, maar dit was wel een goed moment om het nog een keer in herinnering te brengen. Hun aanwezigheid geeft aan dat de betrokkenheid bij de stichting gelukkig niet beëindigd is met hun vertrek uit het bestuur. We hopen eigenlijk nog vaak van hun ervaring te kunnen profiteren.

De middag was inmiddels beëindigd, maar een aantal van ons vonden het leuk om nog even verder te praten. Op het terras van 't Buurthuis' was het gezellig, maar we hadden trek gekregen in iets meer dan de snacks die daar voorhanden waren. Daarom gingen we samen nog even op weg naar Aalten en kozen ervoor om in restaurant 't Raadhuis' te eten. Weer een 'huis' en dit is geen toeval: dit eetcafé is afgelopen jaar opgezet door Kevin Wiggers, die ook de uitbater is van het buurthuis in IJzerlo. Het was zeker leuk om ook hier even een kijkje te nemen.

In de loop van de avond moesten we, een beetje moe maar voldaan, afscheid van elkaar nemen. De meeste aanwezigen hadden van de gelegenheid gebruik gemaakt om een weekend, of zelfs langer, in de Achterhoek door te brengen. De een in een rustig Bed & Breakfast in de buurt, de ander in een grote blokhut. De schrijver van dit stukje had met zijn betere helft een rustig nachtje en een lekker ontbijt in een hotel in Lieveelde, om de volgende dag nog even rond te kunnen kijken bij onder andere de Leemputten van Groenlo. Maar daarover misschien een volgende keer meer.

Het was erg fijn om weer een keer bij elkaar geweest te zijn. Volgend jaar hopen we natuurlijk wederom samen te komen. Tegen die tijd moeten we maar eens kijken of we een andere leuke activiteit aan deze dag kunnen koppelen. Natuurlijk hopen we dan onze oude bekenden te ontmoeten, maar als het kan ook graag een paar nieuwe.

Joost Somsen [4043]: Eentje voor de toekomst

Er zitten in onze familie heel veel talenten. In de muziek, de kunst en ook in de sport. We kennen bijna allemaal de wat oudere familieleden die ergens goed in zijn, maar kennen we ook de jongere generatie? Zo hebben we daar Joost Somsen geboren in 1999 als zoon van bestuurslid Berto [423] en Carla [2323].

Bronnen vermelden dat Joost op zijn dertiende fan was van de Tour de France. Hij vond dat fietsen geweldig en fietste zelf heel wat kilometers af tussen zijn geboortestad Eibergen en Rekken. Maar meer routes dan die kende hij nog niet. Bij het plaatsnaambord draaide hij weer om. Daar kwam verandering in toen hij de Triatlon ontdekte: zowel fietsen, zwemmen als

rennen in één wedstrijd. Voor het fietsen zat hij bij een club, voor het hardlopen bij een andere.

Joost Somsen, Triatlon Hengelo

Google zijn naam en een lijst aan gewonnen wedstrijden verschijnen in beeld. Van de eerste wedstrijd van het seizoen in Wierden, Overijssel, naar Groningen, Limburg en Zuid-Holland; tegenwoordig blijft het niet bij Eibergen-Rekken. En meestal sleept hij de eerste prijs binnen.

In *De Gelderlander* van 6 juni 2017 vonden we nog een mooi stukje van Wim Kapper: 'Zevenaarder Marcel Gierman had zaterdag bij de triatlon in Hengelo de langste adem in de categorie 40+. Hij bleef Guido Gosselink, oud-inwoner van Hengelo, voor. Genoeg voor de zege in het totaalklassement was het echter niet. De beste triatleet was de jonge Joost Somsen. De 18-jarige Eibergenaar, die in hetzelfde eredivisie-team zit als organisator Koen Vossers, zette met 1.53.20 uur de snelste tijd op de klokken. De routiniers Gierman en Gosselink waren blij dat ze door een jonge knaap waren geklopt. Toen ze de leeftijd van Somsen hoorden, riepen ze in koor: "We hebben er weer iemand voor de toekomst bij." Gierman constateerde dat de triatlons steeds vaker gedomineerd werden door de oudere deelnemers. "Het komt steeds vaker voor dat de

top tien van kwarttriatlons voornamelijk bestaat uit atleten van boven de 40 jaar", stelde de 43-jarige Zevenaarder vast. "Dat was toen ik twintig jaar geleden begon ondenkbaar. Eigenlijk zouden we het moeten afleggen tegen de jongeren." Het lijkt erop dat triatlons weer in trek zijn bij de jeugd. "Er zijn speciale competities voor de jongeren. Ik hoop dat Joost zich verder ontwikkelt. Hij kwam gelijk met Guido en mij het zwembad uit. Ik dacht dat we hem met het fietsen eraf zouden rijden, maar dat was een misrekening. Toen ik zijn benen zag, wist ik al wel dat het lastig zou worden om Joost bij het hardlopen te verslaan."

Joost Somsen, 2015

Mooie complimenten van routiniers uit de sport. Sindsdien won Joost onder andere ook in Eibergen en Rijssen. Maar 2017 was niet de eerste overwinning van Joost. Al uit 2015 vinden we een artikel over de kermisloop van Eibergen: 'Zondagmiddag ging de 9e kermisloop van start. Hardlopers maakten een rondje door Eibergen. Met een leuk parcours langs de Berkel. Joost Somsen kwam bij de mannen als eerste over de finish. Suzanne ten Have won bij de vrouwelijke lopers. De kermis in Eibergen trok ook dit weer veel bezoekers.' Is dit het begin van een mooie carrière? We wachten het nieuws graag af.

Jaarverslag Somsen Stichting

Op deze plek een verslag van de activiteiten van onze Stichting in het afgelopen jaar. Het lijkt ons goed om nog eens terug te kijken naar onze activiteiten en vooral ook onze financiële situatie die nogal is veranderd door de grote anonieme donatie waarover wij schreven in onze vorige Nieuwsbrief.

Na de grote reünie van 2017 was 2018 natuurlijk een rustiger jaar. Een jaar om nog eens terug te kijken naar wat er allemaal gebeurd is. Ook een jaar om te kijken hoe we verder moeten met een nieuw en kleiner bestuur. In maart kwam met wat vertraging de *Somsen Horizon* Nr. 32 (SH32) uit waarin werd teruggeblikt op de reünie. Dit was de laatste *Horizon* onder leiding van onze oud-redacteur Harry Somsen. In juli en december kwamen Nieuwsbrieven 15 en 16 (SNB15 & 16) uit. Op zaterdag 7 september 2018 kwamen we weer bij elkaar in het Dorpshuis in IJzerlo voor de SomsenDag. Wij bezochten onze boom en het Somsenhuus en vernieuwden onze contacten met de bewoners. Bij deze gelegenheid droeg Harry het archief van de *Horizon* aan ons over met nog tenminste één exemplaar van elke *Horizon* en Nieuwsbrief van de afgelopen 25 jaar en veelal een aantal reserve-exemplaren. Dit wordt voorlopig bewaard bij de voorzitter thuis. In dit weekend overlegde ook het bestuur over onze lopende zaken. Verder overleg gebeurde per e-mail en telefonisch.

Financieel was 2018 een bijzonder jaar. De veranderingen in de loop van het jaar zijn te zien in het overzicht hieronder. Onze financiën worden beheerd op drie plaatsen: twee euro-rekeningen in Nederland (ING bank), beheerd door de penningmeester, de US dollar-account die voor ons wordt beheerd door Stephen Somsen en de Paypal-rekening online

(eveneens in dollar). De uitgaven hebben vooral bestaan uit het publiceren en versturen van de *Horizon* en de Nieuwsbrieven met kleinere posten voor website, SomsenDag en bankkosten. De donaties die binnenkwamen, in euro's en dollars, waren dit jaar minder dan de kosten, wellicht ook doordat we afgelopen jaar geen herinneringen hebben verstuurd. Maar door de grote donatie die wij aan het eind van het jaar ontvingen, is de situatie financieel nu veel gunstiger. In de voorgaande jaren is onze reserve steeds met €500- €1000 per jaar gedaald. Op dit moment is onze reserve weer hoog. Dit biedt ons wat meer ruimte voor verschillende activiteiten. Het zal dan ook niet nodig zijn het bedrag van de donatie te verhogen.

De achterban van de Stichting is het afgelopen jaar weer iets teruggelopen, van 181 naar 176 donateurs. Dit is bijna geheel veroorzaakt door het overlijden van oudere donateurs. Wij hopen natuurlijk dat er in de komende jaren toch weer nieuwe donateurs bijkomen. Hoewel onze financiële situatie voorlopig gunstig is, blijft het wel van belang om uw donaties te blijven ontvangen. Want zonder donateurs, lezers van onze publicaties en deelnemers aan verschillende activiteiten is het werk van onze stichting niet meer mogelijk. Wij hopen dan ook dat u ons actief blijft volgen.

EURO Uitgaven / Expenses		EURO Inkomsten / Income	
Kosten ING Bank	€ 37.91	Donaties	€ 1,148.00
Kosten ING Bank	€ 39.79	Rente / Interest	€ 1.69
Kosten ING Bank	€ 38.60		
Kosten ING Bank	€ 36.76		
SH32	€ 953.25		
SNB15 NL	€ 140.51		
SNB15 US	€ 90.76		
porto SNB15	€ 459.00		
SNB16 US	€ 77.06		
SNB16 NL	€ 120.81		
porto SNB16	€ 236.80		
SomsenDag	€ 143.22		
Website	€ 72.60		
€ 2,447.07		€ 1,149.69	

USD (US Account)	
Balance 1 Jan 2018	\$2,087.12
Donations via US	\$10,698.34
Balance 31 Dec 2018	\$12,785.46

USD Paypal	
Balance 1 Jan 2018	\$159.51
Donations	\$205.00
Cost	-\$9.92
Balance 31 Dec 2018	\$354.59

EURO Saldi / Balance	01-Jan-18	31-Dec-18
ING Betaalrekening	€ 468.89	€ 189.82
ING Spaarrekening	€ 1,688.54	€ 690.23
	€ 2,157.43	€ 880.05

Sponsors	Geschiedenis / History		
176	31-Dec-18	€ 1,197.00	\$13,140.05
181	31-Dec-17	€ 2,287.43	\$2,087.12
189	31-Dec-16	€ 2,407.10	\$1,922.12
	31-Dec-15	€ 3,034.25	\$1,572.12
	31-Dec-14	€ 3,633.63	?
	31-Dec-13	€ 5,469.83	\$994.93

Familieberichten

In deze rubriek informeert onze genealogische adviseur Dick Somsen [130] uit Zwolle u over de familieberichten. Wij danken iedereen die ons weer heeft geïnformeerd over blijde of droevige gebeurtenissen in de familie. Dit maakt het mogelijk het genealogisch bestand 'up to date' te houden en hierover te berichten in de *Horizon* en Nieuwsbrief. Wij stellen het op prijs dit met onze verwanten te delen. Denkt u s.v.p. aan ons bij gebeurtenissen in uw familie. Wij stellen het zeer op prijs als u uw familieberichten (bij voorkeur mét een foto) stuurt naar somseogenealogie@kpnplanet.nl of naar: Monteverdilaan 175, 8031 DL Zwolle

Geboren:

- geen opgave ontvangen

Gehuwd:

- geen opgave ontvangen

Anna L. Somsen

Eleonor A. Voskuil

Teunis Hunse

Overleden:

- 09-12-2018: Teunis (Teun) Hunse [68], 87 jaar, St. Catharines, ON. Canada
- 11-12-2018: Eleonor A. Voskuil [8006], 96 jaar, Oostburg, WI. USA
- 26-02-2019: Anna Louise (Anna) Heilmann - Somsen [464], 58 jaar, Roetgen, BRD.

Zwolle, 26-06-2019

Nieuwsbrief en Somsen Horizon

We zijn blij dat we opnieuw een nummer van de Somsen Horizon hebben kunnen produceren. We zijn dankbaar voor degenen die ons hebben geholpen met deze taak. Dank aan Adrie van Dijk [185], Bente Somsen [2847], Hedda Somsen [2848], Yeng Somsen [2042] en onze voormalige voorzitter Johan Somsen [1089] voor hun hulp bij het vertalen van de artikelen. Dank ook aan Coby Somsen [2699], Jeanie Somsen [773], Pennell Somsen [2458], Stacey Vargecko Aikens [2541], Jacqueline Winkvist [3893], Brigitte Kerr [3900] bij het proeflezen van de Engelse tekst. Bedankt aan Quinten Somsen [1780], Ben Somsen [438] en Adrie van Dijk [185] voor het delen over hun familie en aan Harry Somsen [146] voor het leveren van artikelen uit zijn 'nieuwsarchief'.

Met Uw Hulp

Hoewel velen ons hebben geholpen bij de productie van deze Horizon, is uw hulp dringend nodig voor een volgende kwestie. Help ons alstublieft met uw herinneringen, verhalen en foto's. We hopen wat u ons kunt vertellen over uw (groot) ouders en andere voorouders. Maar ook inspirerende verhalen van de 'nieuwe generatie'. Of opmerkelijke evenementen in uw regio. Laat het ons weten als u ideeën heeft om verhalen door te geven aan het gezin. Wij kunnen u helpen met het schrijven van de artikelen.

Wij doen ons best om komend najaar de Somsen Nieuwsbrief te laten verschijnen en volgend jaar een nieuwe Somsen Horizon 33. Maar we kunnen dit alleen doen met uw hulp. Neem contact met ons op met foto's of herinneringen die u wilt delen. Krantenknipsels zijn ook welkom. Hulp bij schrijven en vertalen is ook dringend nodig. Neem contact op met een van de bestuursleden of e-mail naar info@somsen.org. Neem vóór 30 september contact met ons op, zodat we uw ideeën in het volgende nummer kunnen opnemen.

Jarenlang trots gehangen aan het Somsenhuus in IJzerlo; nu zorgvuldig bewaard door onze voorzitter. Vervangen door een nieuw bord tijdens de 2017 Reunion. Weet iemand over de geschiedenis van dit prachtige bord? Wie heeft het gemaakt? Hoe lang hangt het al? Wie herinnert zich dat het er lang geleden al hing?